

Referat for

Årsmøde i Danske Kirkers Råd 11 juni 2022

Afholdt i Baptistkirken i Roskilde

Forretningsmøde med valg mm.

1. Velkommen ved formand Peter Fischer-Møller

På Himmelske Dage udfoldede det økumeniske arbejde sig på flotteste vis. Vi blev mindet om det fantastiske ved at være en del af et fællesskab over hele verden.

Derudover kan vi glæde os over, at arbejdet med Grøn Kirke bærer frugt, og at vi med blandt andre Folkekirkens Grønne omstilling nu er mange, der arbejder for den grønne dagsorden. Det er desuden en stor glæde, at der er politisk opmærksomhed, hvilket f.eks. viste sig, da kirkeministeren inviterede forretningsudvalget til møde. Forretningsudvalget havde en god og konstruktiv samtale med Ane Halsboe-Jørgensen 30 maj 2022.

Vi er et sted mht. det økumeniske arbejde, hvor vi er nysgerrige på hinanden og værdsætter hinandens forskellighed. Der er en berigelse ved at være sammen på tværs af forskelligheder.

2. Valg til forretningsudvalget

Kun repræsentanter i Rådet har stemmeret. 3 af Forretningsudvalgets medlemmer er på valg. Navne på kandidater kan sendes til mc@danskekirkersraad.dk frem til Årsmødet. Man vælges for 3 år ad gangen.

a. Formand Peter Fischer-Møller var på valg. Genopstillede ikke.

Peter Birch, som er biskop i Helsingør Stift, vælges som ny formand for Danske Kirkers Råd ved et enstemmigt råd. Hans vej ind i kirken er gået gennem det økumeniske. "Det er en rigdom at have en stor familie. Det betyder ikke, at alle i familien er ens, og det er netop det, der er rigdommen", siger Peter Birch og tilføjer, at vi funderes dybere i vores tro og fællesskab i mødet med andre kristne på tværs af kirkeskel.

Der blev i forbindelse med valget rejst kritik af, at navnet på formandskandidaten ikke var sendt ud på forhånd. Det er dog vigtigt at nævne, at dette intet har at gøre med valget af netop Peter Birch, men at der er tale om et procedurespørgsmål. Forretningsudvalget må udarbejde en tydelig valgprocedure og -proces.

b. Kasserer Detlef von Holst trækker sig. Der skal findes en suppleant. Kassererposten vælges derfor foreløbigt for 1 år. Derefter for 3 år.

- Vagn Birk Jensen, som har været kasserer for Himmelske Dage, vælges af et enstemmigt råd.

c. Anne Birgitte Reiter, Folkekirken, er på valg og genopstillede.

- Anne Birgitte Reiter vælges af et enstemmigt råd.

Forretningsudvalget opfordres til at være opmærksomme på den økumeniske bredde og sammensætning i Forretningsudvalget, så der ikke er et kirkesamfund, der bliver overrepræsenteret.

Valgår for Forretningsudvalget:

- Formand Peter Birch, Folkekirken (2022)
- Anne Birgitte Reiter, Folkekirken (2022)
- Thorsten Rørbæk, KFUM/K (2022) valgt af Stående Udvalg.

- Tonny Jacobsen, Pinsekirken (2021)
- Jørgen Thaarup, Metodistkirken (2021)
- Biskop Czeslaw Kozon, Den katolske Kirke (2020)
- Kasserer Vagn Birk Jensen, Folkekirken (2022 for 1 år som suppleant)

3. Valg til Stående Udvalg

Kun repræsentanter i Økumenisk Forum har stemmeret. Formanden samt 3 øvrige medlemmer af Stående Udvalg er på valg. Navne på kandidater kan sendes til sekretariatet ind til Årsmødet. Formanden vælges for 3 år ad gangen. Øvrige medlemmer vælges for 2 år ad gangen. Dog er Pia Duebjerg Andersen undtagelsesvist på valg for 1 år.

Formand Thorsten Rørbæk, genopstillede for 3 år
Genvalgt enstemmigt.

Jakob Rønnow, genopstillede for 2 år
Genvalgt enstemmigt.

Rikke Høyer Lentz, genopstillede for 2 år
Genvalgt enstemmigt.

Pia Duebjerg Andersen, genopstillede for 1 år
Genvalgt enstemmigt.

Valgår for Stående Udvalg:

- Formand Thorsten Rørbæk, KFUM/K (2022)
- Jakob Rønnow, FDF (2022)
- Rikke Høyer Lentz, KFUM-Spejderne (2022)
- Pia Duebjerg Andersen, Baptisternes Kvindenetværk (2022 for 1 år)
- Birthe Juel Christensen, Folkekirkens Nødhjælp (2021)

4. Valg til Landskomiteen for Danske Kirkedage

Vælges af repræsentanter i Rådet og Økumenisk Forum i fællesskab. Man vælges for 3 år ad gangen. Suppleanter dog for 1 år ad gangen. Navne på kandidater kan sendes til sekretariatet frem til Årsmødet. Der kan ligeledes vælges suppleanter til Landskomiteen. Der er i alt 7 medlemmer af Landskomiteen. Derudover vælges suppleanter for 1 år.

Kaare H. Nielsen, Den katolske Kirke, genopstillede
Genvalgt enstemmigt.

Suppleant John Lorenzen, Frikirkenet, genopstillede som suppleant
Genvalgt enstemmigt.

Valgår for Landskomiteen

- Kaare H. Nielsen, Den katolske Kirke (2022)
- Suppleant John Lorenzen, Frikirkenet (2022 for 1 år)
- Smitha Prasadam, Den anglikanske Kirke (2021)

- Formand Poul Kirk (2021)
- Søren Abildgaard, Landsforeningen af Menighedsråd (2020).
- Jens Christian Meldgaard, KFUM/K (2020).
- Mette Møbjerg Madsen, Samvirkende Menighedsplejer (2020)
- Kasserer Birger Nygaard, Folkekirkens mellemkirkelige Råd (2020)

5. Godkendelse af årsberetningen 2021 ved Mads Christoffersen

Se vedhæftede årsberetning.

- *Årsberetningen blev godkendt.*

6. Økonomi ved Mads Christoffersen

- a. Godkendelse Årsregnskab 2021 (se Årsberetningen 2021)

Kun repræsentanter i Rådet har stemmeret.

Medlemskontingenterne fra kirkesamfund og kirkelige organisationer samt folkekirkens stifter udgør den væsentligste del af de midler, vi bruger til vores grundlæggende drift, og derudover søger vi løbende fondsmidler.

Himmelske Dage og Danske Kirkedage er de helt store poster i økonomien. Også Grøn Kirke har i år haft store indtjening og udgifter i forbindelse med projekter og fonde. Der blev spurgt ind til nogle hensættelser af projektmidlerne. Det blev desuden understreget, at de midler, vi modtager, skal specificeres nærmere i regnskabet.

- *Regnskabet for 2021 blev godkendt af et enigt råd.*

7. Kort nyt fra sekretariatet ved Mads Christoffersen

Himmelske Dage har fyldt meget den sidste tid. I næste uge skal vi afsted til Folkemødet, hvor vi er med i det fælles, økumeniske telt 'Himmel og Jord'.

Der arbejdes på at sende en dansk gruppe til Karlsruhe til Kirkernes Verdensråds generalforsamling. Der er brug for at få flere unge mennesker engagerede i det økumeniske, så selv endelig jeres unge afsted til Karlsruhe.

Sekretariatet er altid åbent, og man må altid komme forbi til en kop kaffe.

8. Kort nyt fra arbejdsgrupperne

Sofie Larsen Kure rejser rundt i landet og holder oplæg og kurser om Grøn Kirke. Vi oplever en kæmpe interesse, særligt for de grønne kirkegårde.

Fra Økumenisk Dialog og Dannelse skal lyde en stående invitation til at være med i arbejdsgruppen – arbejdsgruppen må gerne være brede økumenisk sammensat, end dette er tilfældet i øjeblikket. Økumenisk Dialog og Dannelse har netop udgivet to bøger, som begge blev udgivet på Himmelske Dage: "Kirken den er..." og "Kom og vær med".

I Frihed og Lige Vilkår har man fortsat fokus på lovgivning og kirkernes vilkår i Danmark bl.a. med fokus på revision af Trossamfundsloven. Dette blev drøftet med Kirkeministeren i forbindelse med Forretningsudvalgets møde med hende i slutningen af maj 2022.

9. Evt.

10. Kommende møder

Rådsmøde: 15. september 2022 kl. 15-18. I Jerusalemskirken, København K.
For medlemskirkernes repræsentanter og Stående Udvalg.

Fællesmøde: 29. oktober 2022 kl. 10-16. Hos Frelsens Hær, Templet, København.
For Rådet, Økumenisk Forum og Danske Kirkedage

Rådsmøde: 16 januar 2023 kl 15-18. For medlemskirkernes repræsentanter og Stående Udvalg.

Årsmøde 2022 13 maj 2023 kl 10-15. For Rådet, Økumenisk Forum og Danske Kirkedage

Desuden:

Festival of Europe i Mariager: 25.-28. august 2022

Kirkernes Verdensråds generalforsamling i Karlsruhe: 31. august til 8. september 2022

Danske Kirkedage og Himmelske Dage i Roskilde

Ved Landssekretær Anne Mie Skak Johanson og formand Poul Kirk

Der lød en stor tak til Lokalkomiteen ved Elsebeth Garde Kjær, Anne Sophie Olander, Simon Hoel, Nik Bredholt og Vagn Birk Jensen for det store arbejde med Himmelske Dage. Vi er taknemmelige og har meget at tage med os fra Roskilde.

Landssekretær Anne Mie Skak Johanson viste billeder fra Himmelske Dage i Roskilde.

Vi så desuden en film med klip fra alle fire dage; fra telte på mulighedernes marked, debatter og samtaler, en dansende Oh Land i byparken – alt sammen til lyden af Arne Andreassens salme 'Strejfet af Himlen' skrevet særligt til anledningen. Endnu en gang tak til lokalkomiteen, som udførte et kæmpe stykke arbejde.

Drøftelse af Himmelske Dage i Roskilde.

Den generelle stemning omkring Himmelske Dage var positiv, og der blev sagt en stor tak. Herunder følger specifikke, evaluerende kommentarer:

- Der var lidt blandede holdninger til app'en. Nogle mente, at hjemmesiden såvel som appen begge var for dårlige. Andre roste, at man i appen kunne lave sit eget program, men at der manglede noget hjælp til at finde vej. Derudover var der måske nogle problemer med GDPR i appen. Man opfordres til fremover at få en egentlig (og ikke web-baseret) app.
- Én af dagene kunne man måske have lavet et fælles arrangement for alle, som var det eneste programpunkt på dét tidspunkt – et programpunkt til økumenisk inspiration.
- Domkirken fungerede som et godt samlingspunkt med masser af liv.
- Der var gode programpunkter for børn og unge, men tingene lå lidt for langt fra hinanden.
- Også Mulighedernes Marked lå måske lidt for spredt.

- Afslutningsgudstjenesten var flot og storslået. Men fremover kan man overveje at lægge vægten anderledes mht. det internationale over for det danske, fælleskirkelige. Der var desuden for mange, der blev hængt af med en prædiken, der ikke blev oversat til dansk.
- Tak til Stiftet og Stiftsrådet for opbakning og økonomisk støtte.
- Programmet var flot, og vennerne af Danske Kirkedage lagde økonomi og tid ind i projektet. Men der var for mange programpunkter i forhold til antallet af gæster. Det er ikke bæredygtigt, at stiftet og vennerne sætter enorme ressourcer ind i et fælles program, hvorefter det vælter ind med sideprogram. Der er en udfordring omkring kommunikation, som skal løftes – der var f.eks. store problemer med at få arrangementer og programpunkter med i det officielle program. Derudover var der også et arrangement, som blev aflyst, uden at det blev meldt ordentligt ud. Det betød, at omkring 60 mennesker dukkede op til et aflyst arrangement.
- Nogle af scenerne blev for iltfattige.
- Der var ingen adresser på Musicon, og det var for svært at finde. Der var noget logistik, som ikke var præcist nok her.
- Man skulle have meldt klarere ud og i bedre tid, at man som deltager selv skulle sørge for forplejning og overnatning.
- Man skal gøre sig nogle overvejelser om prisen og behovet for armbånd. Der var for mange, der var i tvivl om, om man overhovedet *skulle* købe armbånd.
- Generelt var der konsensus, at det var dejligt at være sammen i Roskilde. Der er flere ting, vi skal arbejde på fremover, men vi er på vej. Vi bærer Himmelske Dage sammen.
- Der er sendt evalueringsskemaer ud, som alle opfordres til at udfylde.

Nyt fra Landskomiteen for Danske Kirkedage

Anne Mie skal sammen med landskomiteen arbejde videre frem mod næste Himmelske Dage, og et fokuspunkt er at informere alle venner så godt som muligt.

Der er fortsat noget arbejde mht. det næste sted for Himmelske Dage.

Næste lokalkomite skal udrustes til det store arbejde, det er at lave Himmelske Dage. Platformene skal forbedres, og alt det andet feedback skal også indarbejdes i arbejdet frem mod Himmelske Dage 2025.

I efteråret inviteres alle til konference om, hvordan det ser ud med det økumeniske arbejde rundt omkring i landet.

Nyt om Himmelske Dage 2025

Vi befinder os i et limbo i forhold til at finde ud af, hvor næste Himmelske Dage skal foregå. Fra landskomiteen gik man meget tidligt i dialog med en masse kirker og organisationer om Himmelske Dage i Aarhus, og pludselig fik man en mail fra Aarhus Stift om, at Himmelske Dage 2025 skulle afholdes i Mariager. Først i begyndelsen af april blev Mariager taget af bordet og siden har både Skanderborg, Randers og Silkeborg været på tale.

Øvelsen er, at i det økumeniske arbejde kommer vi fra forskellige strukturer og begreber, som vi tror er ens. Vi er i en øvelse, hvor spørgsmålet om værtsbyen skal lande gelinde, så alle har følelsen af at være blevet hørt.

'Det europæiske projekt' i skyggen af krigen i Ukraine – kirkeligt og politisk

Samtale mellem Professor Marlene Wind og Domprovst Anders Gadegaard

Marlene Wind er professor i statskundskab og leder af Center for Europæisk Politik ved Institut for Statskundskab på Københavns Universitet. Derudover er hun bestyrelsesmedlem i Tænk tanken Europa og særlig rådgiver for EU's repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik.

Anders Gadegaard er domprovst i Vor Frue Kirke, Københavns Domkirke. Desuden er han medlem af bestyrelsen (governing board) i Konferencen af Europæiske Kirker (KEK), tidligere formand for Danske Kirkers Råd og forfatter til bogen 'Tro Mod Politik'.

Det økumeniske projekt opstod som en samfundsopbyggende bevægelse efter to verdenskrige. Vi har haft fred i Europa i mange år, men nu er vi igen konfronteret med krig og mure. Den nuværende situation udfordrer meget af det, vi troede, den økumeniske bevægelse skulle være, og vi må spørge os selv, hvilket ben vi skal stå på?

Den 24. februar blev et tektonisk skift i vores måde at tænke om os selv og verden. Krigen dokumenteres desuden på en sådan måde og i en sådan grad, at det – sammen med den brutale karakter af Ruslands overfald – har betydet, at den her konflikt bliver så anfægtende for os.

Krigen i Ukraine har skabt en meget stærkere ukrainsk stat, og det har samtidigt transformeret Europa. Vi har haft en fortælling om det europæiske samarbejde som noget, der handlede om at skabe fred gennem økonomisk interdependens. Vi har haft en ide om at samarbejde med selv de mest udemokratiske stater med værdier langt fra vores er et skridt på vejen til mere fred og demokrati. Alt det er slut.

Vi ser ind i en verden, hvor globalisering vil finde et lavere niveau, og hvor vi skal til at se vores samarbejde som et strategisk, geopolitisk samarbejde. Vi kommer til at stille os selv nogle etiske spørgsmål i forbindelse med globalisering, samarbejde og samarbejdspartnere, som vi ikke har stillet os selv før. Vi er nødt til at sadle om og kæmpe for demokrati og menneskerettigheder. Vi tager sjældent turen helt op i helikopterperspektiv og spørger os selv om, hvorfor vi ikke samarbejder mere og i højere grad beskytter det unikke, vi har.

Vi skal herunder forberede os på en verden, hvor vi ikke nødvendigvis kan regne med USA. Vi skal tænke en smule længere frem, end vi er vant til, hanke op i os selv, blive bedre til at forsvare os selv og blive bedre til at forsvare vores ideer.

Vi har udenrigspolitisk set befundet os meget tæt på en pacifistisk tilgang, og det kan man sagtens argumentere for teologisk. Den pacifistiske del af kristenheden har spillet en stor rolle for det økumeniske. Krig kan i sig selv aldrig være retfærdig, men kan krig retfærdiggøres? Der kan være situationer, hvor ikke-voldelige løsninger ikke længere er mulige. Kirkernes Verdensråd har udgivet dokumentet "The Responsibility to Protect" på baggrund af en ny tendens i vores tid, nemlig talen om humanitære interventioner. Kan f.eks. diktatorers grusomheder legitimere at bruge vold og magt helt andre steder i verden?

Støtten til Ukraines krig er i overensstemmelse med det etiske begreb om, at et land – når der ikke er andre muligheder – må forsvare sig selv.

Kirkerne må forholde sig til, hvordan vi bedst forsvare vores værdier. I Kirkernes Europæiske Konference er det f.eks. højt på dagsordenen, hvordan vi modvirker tilbøjeligheden til lokal nationalisme og samtidigt bevarer vores eget grundlag.

Vi kan se, at krigen i Ukraine fører noget positivt med sig. De to kirker i Ukraine nærmer sig hinanden. Det kan det europæiske kirkesamarbejde hjælpe til med at fremme. Også til Kirkernes Verdensråds generalforsamling til sommer vil det fylde, hvordan vi bedst støtter de ukrainske kirker, og håbet er derigennem at kunne modvirke tendensen til lokal nationalisme.

Efter et oplæg fra både Marlene Wind og Anders Gadegaard fulgte en samtale om blandt andet den afvikling af demokratiet, som ses i Polen og Ungarn og kirkens rolle i den sammenhæng. Både Orban og Kaczyński bruger kristendommen som våben imod demokratiet, imod kvinders rettigheder, flygtninge osv.

Måske kunne kirken blive bedre til at tale op imod det misbrug af vores fælles værdier.

Endeligt blev det pointeret, at det på mange måder som strategi har givet mening at være i tæt samarbejde med Rusland efter murens fald i håbet om en langsom udvikling, men at vi var naive i vores tro på, at velstand ville medføre krav om demokrati. Vi havde troen og håbet, men vi skal tage den naivitet op og sige, at vi tog fejl. Marlene Wind sluttede af med at sige, at vi skal feje for egen dør, men derefter er vi i vores gode ret til at gå ud og missionere i demokratiets navn.

Da der blev mulighed for at stille spørgsmål til de to, blev der spurgt, om rødderne til mange af de problemer, vi står i nu, ikke kan findes i en enorm grådighed og umulig drøm om ubegrænset vækst. Vi har meget, vi godt kan forsvare, men vi må også forholde os til underliggende årsager såsom en enorm ulighed, som vi selv har næret i jagten på vækst. Omvendt påpegede Marlene Wind, at globaliseringen også har været et våben imod fattigdom.

En anden indvending gik på, at vi må besinde os på, at truslen om den demokratiske samtale også er at finde hos os selv. Her påpegede Marlene Wind, at vi skal genopdage, at vi har værdier tilfælles på tværs af nationale særheder. Pga. den tragiske baggrund, som krigen er, er vi pludselig kommet til at tænke over os selv og vores egne værdier. Vi mindes om, at vi måske ikke skal have så travlt med interne stridigheder i EU over småting og i stedet fokusere på det allervigtigste – demokratiet. Og som Anders Gadegaard udtrykte det: "Vi er børn af det menneskesyn, der har bolig i kristendommen".

For referatet: Anne Hjul Johannesen/Mads Christoffersen

Deltagere:

Marlene Wind (GÆST)

Anders Gadegaard (GÆST)

Apostolsk Kirke/Åben Kirke

Baptistkirken i Danmark

Baptistkirken i Danmark

Baptistkirken i Danmark

Lars Bo Olesen

Vibeke Dalsgaard

Bent Hylleberg

Torben Andersen

Caritas Danmark	Maria Krabbe Hammershøy
Danmarks Kirkelige Mediecenter	Søren Johan
Danmarks Økumeniske Kvindekomite	Lene B. Johnson
Danmission	Michael Trinskjær
Danske Baptisters Kvindenetværk	Jette Bjørnstad
Danske Kirkers Råd	Anne Hjul Johannessen
Danske Kirkers Råd	Mads Christoffersen
Danske Kirkers Råd	Sofie Larsen kure
Den katolske Kirke i Danmark	Sr. Anna-Mirjam Kaschner
Den Katolske Kirke i Danmark	Czeslaw Kozon
Eksistensen	Morten Christiansen
Evangelisk Frikirke Danmark	Brian Kjøller
Evangelisk Frikirke Danmark	John Nielsen
FDF	Jakob Middelboe Rönnow
Folkekirken	Vagn Birk Jensen
Folkekirken	Anne Birgitte Reiter
Folkekirken	Peter Birch
Folkekirkens mellemkirkelige Råd	Birger Nygaard
Folkekirkens mellemkirkelige Råd	Linda Beck Madsen
Folkekirkens mellemkirkelige Råd	Peter Fischer-Møller
Folkekirkens Nødhjælp	Birthe Juel Christensen
Frelsens Hær	Jan Risan
Frelsens Hær	Levi Giversen
Frikirkenet	Poul Kirk
KFUM & KFUK	Jens Christian Meldgaard
KFUM-Spejderne	Rikke Høyer
KFUM-spejderne i Danmark	Helene Drejer Lund
KFUKs Sociale Arbejde	Anne Marie Boile
Kirkefondet	Erik Møllerup
Metodistkirken	Jørgen Thaarup
Metodistkirken i Danmark	Christian Alsted
Mision Afrika	Anne Mie Skak Johanson
Roskilde Stift	Anne-Sophie Olander
Roskilde Stift	Karin Wandall
Svenska Kyrkan	Eva Bjørnholt
Viborg Stift	Ole Lennart Andersen
Viborg Stift	Simon Fuhrmann
Y's Men International, Region Danmark	Gorm Simon Skousen
Aalborg Stift	Lea Hoff Ringgaard Lauridsen
Aalborg Stift	Edith Vaihøj
Aarhus Stift	Per Thomsen
Lokalkomiteen (gæst)	Elsebeth Garde Kjær
Lokalkomiteen (gæst)	Anne-Sophie Olander